

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1990/9

KARAR NO : 1990/9

K A R A R

ÖZET: İdari işlem ve eylemden doğan zararın tazmini istemiyle açılan davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

18.6.1990 gün
20552 Sayı

Davacı : Petrol Ofisi A.Ş. Genel Müdürlüğü- ANKARA
Vekili : Av. Hale Yakupoğlu- Bestekar Sok. No: 8- ANKARA
Karşı taraf : Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü- ANKARA
Vekili : Av. Mehmet Arpaçay- Köy Hizmetleri 8. Bölge Müdürlüğü

DIYARBAKIR

O L A Y : 12/5/1987 gününde Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce Diyarbakır İli Ergani İlçesine bağlı Bahçekası köy yolunun açılması sırasında bu yol yapımında çalışan dozer, Petrol Ofisi A.Ş.'nin işletmeciliğindeki İB-8 Ergani Pompa İstasyonu sorumluluğunda bulunan, Nato gaz boru hattının delinmesine sebep olmuştur.

Davacı şirket 13/5/1987 tarihli dilekçe ile Ergani Sulh Hukuk Hakimliğinden boru hattının patlamasından dolayı yakıt zayıyatının sözkonusu olduğunu, bu nedenle ileride tesbiti mümkün olmayacak zararın ve hasarın tesbitini istemiştir.

Daha sonra davacı şirket, 17/11/1987 tarihli dilekçe ile adli yargıya başvurarak şirketin uğradığı zararın kaza tarihi itibarıyla yasal faizi ile birlikte tahsili talebi ile alacak davası açmıştır.

Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesi; 5/10/1988 gününde, E.1987/750, K.1988/578 sayı ile; "11/2/1959 günlü ve 17/15 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararının 1. bendinde belirtildiği gibi bir kamu kurumu tarafından verilen kararlar üzerine, plân ve projesine göre bir yol yapılması sırasında meydana gelen zarar bir idari eylemdir.

Dosyada bulunan tüm belge ve delillerle, mahallinde proje uygulaması neticesinde alınan bilirkişi raporundan anlaşıldığı üzere dava konusu zararın bir kamu kurumu tarafından verilen karar üzerine, plân ve projeye göre yol yapılması sırasında meydana geldiği anlaşılmış, bu nedenle davaya bakmaya da idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır." şeklindeki gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu karar üzerine 3.017.604 TL. zararın faizi ile birlikte tahsil edilmesi isteği ile idare mahkemesinde dava açmıştır.

Diyarbakır İdare Mahkemesi; 7/11/1989 gününde ve E.1988/740, K.1989/488 sayılı kararla; "Davalı idarece inşa edilen köy yolunun tasdikli plan ve projeye dayalı olarak inşa edildiği davalı idarece ortaya konmamış olduğu gibi, tasdikli plân ve projeye dayalı dahi olsa davalı idarece köy yolu inşa etme görevinin yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan taşınmaz malları onaylı plân ve projeye dayanarak, gerçek kişi ve özel hukuk tüzel kişilerine ait taşınmaz malları 2942 Sayı-

lı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre kamulaştırması, kamu kurumları ve kamu tüzel kişilerine ait taşınmaz malları da anılan Kanunun 30. maddesi hükmü uyarınca anlaşmak suretiyle elde ettikten sonra, kanunla verilen yol inşa etme görevini yerine getirmesi için yaptığı eylem idari eylem niteliğini alacağı açık olup, idarenin kamulaştırma yapmaksızın yol yapma görevini yerine getirmek için kime ait olursa olsun taşınmaz mallara el atması haksız fiil niteliğinde bir eylem olup bu eylemin önlenmesi ve bu eylem sonucu meydana gelen zararın tazmini istemi ile açılacak davanın özel hukuk çerçevesinde çözümlenmesi gerektiğinden bu uyuşmazlığı çözümlenme görevinin idari yargı yerine ait değil, adli yargı yerine ait olduğu sonucuna vararak...." 2247 Sayılı Kanunun 19. maddesi uyarınca yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Muammer Turan'ın Başkanlığında, Hüseyin Örmeci, Kaya Öztekin, Erol Çırakman, Rüştü Altay, Adnan Altın ve Osman Şimşek'in katılmaları ile yaptığı 21/5/1990 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp'in ve Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in bir kamu hizmetinin görülmesi sırasında üçüncü kişilere verilen zararın tazminine ilişkin davalarda, idari yargının görevli olduğuna dair yazılı ve sözlü açıklamaları alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, işletmeciliği davacı şirkete ait bulunan Nato akaryakıt boru hatlarının köy yolu yapımı esnasında dozer tarafından delinmesi sonucu uğranılan zararın ve hasarın tazmin edilmesi isteği ile açılmıştır.

Görevli yargı yerinin belirlenmesi için davacının uğradığı zararın idari eylemden mi yoksa idarenin haksız fiil mahiyetindeki bir davranışından mı kaynaklandığı hususunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Köy yollarının yapılması ve mevcutlarının geliştirilip trafiğe hazır bulundurulmaları 9/5/1985 günlü, 3202 Sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2/a. maddesi gereğince Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görevleri içindedir.

Dosyanın incelenmesinden Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 1987 yılı yatırım programında Ergani-Bahçekeşi yolunun bulunduğu ve bu nedenle ek ödenek ayrılmasına ilişkin teklifin Bakan olurundan geçtiği anlaşılmaktadır.

Diyarbakır Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünün 3/4/1989 tarih ve 327 sayılı yazılarında: Söz konusu yolun yapım ve projesinin genel müdürlükçe gönderilen iş programı olduğu bildirilmektedir.

Olayda, davalı idarenin anılan kanun hükmü uyarınca, köy yolunun yapımında çalışan dozeri, kamu emlak niteliğindeki taşınmazın zemini altından geçen Nato gaz borusunun delinmesine ve bir miktar gazın zayı olmasına sebep olmuştur.

Kamu kurumunun, görevi olan bir işi yapmaya kararlaştırması idari nitelikte olup, bu nedenle plân ve projeler yapmak ve bunları uygulamak idari kararın sonucu olan bir idari fiildir. Bu itibarla idari fiilden doğan bu zararın tazmin isteği ile açılan dava tam yargı davası niteliğindedir.

Olayda, kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında bir kamu kuruluşunun, diğer bir kamu kuruluşuna verdiği zarar sözkonusudur. Bu nedenle idari eylemden dolayı uğranılan zararın idare hukuku kuralları uyarınca tazmini gerekip gerekmediğinin takdiri ise idari yargı yerine aittir.

Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 11/2/1959 gün ve 17/15 sayılı kararından, kurulun da bu görüşte olduğu anlaşılmaktadır.

Buna göre yukarıda sözü edilen zararın, davalı idarece kamu hizmetinin görülmesi sırasında meydana geldiği, dolayısıyla köy yolu yapım çalışmaları ile ilgili olayın haksız fiil değil idari eylem olduğu sonucuna varılmaktadır.

Bu itibarla Diyarbakır İdare Mahkemesinin başvurusunun reddi gerekmektedir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın İdari Yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğine, bu nedenle Diyarbakır İdare Mahkemesinin 2247 Sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca vaki 7/11/1989 günlü, esas 1988/740, karar 1989/488 sayılı başvurusunun reddine 21/5/1990 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

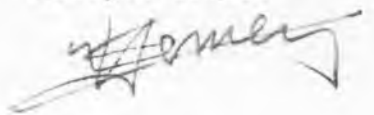
Başkan

Muammer TURAN

Üye

Hüseyin Örmeci

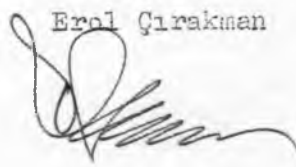
Üye

Kaya Öztekin

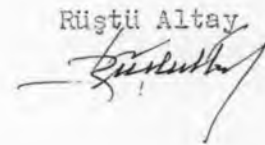
Üye

Erol Çirakman

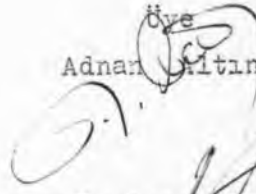
Üye

Rüştü Altay

Üye

Adnan Altın

Üye

Osman Şimşek

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan